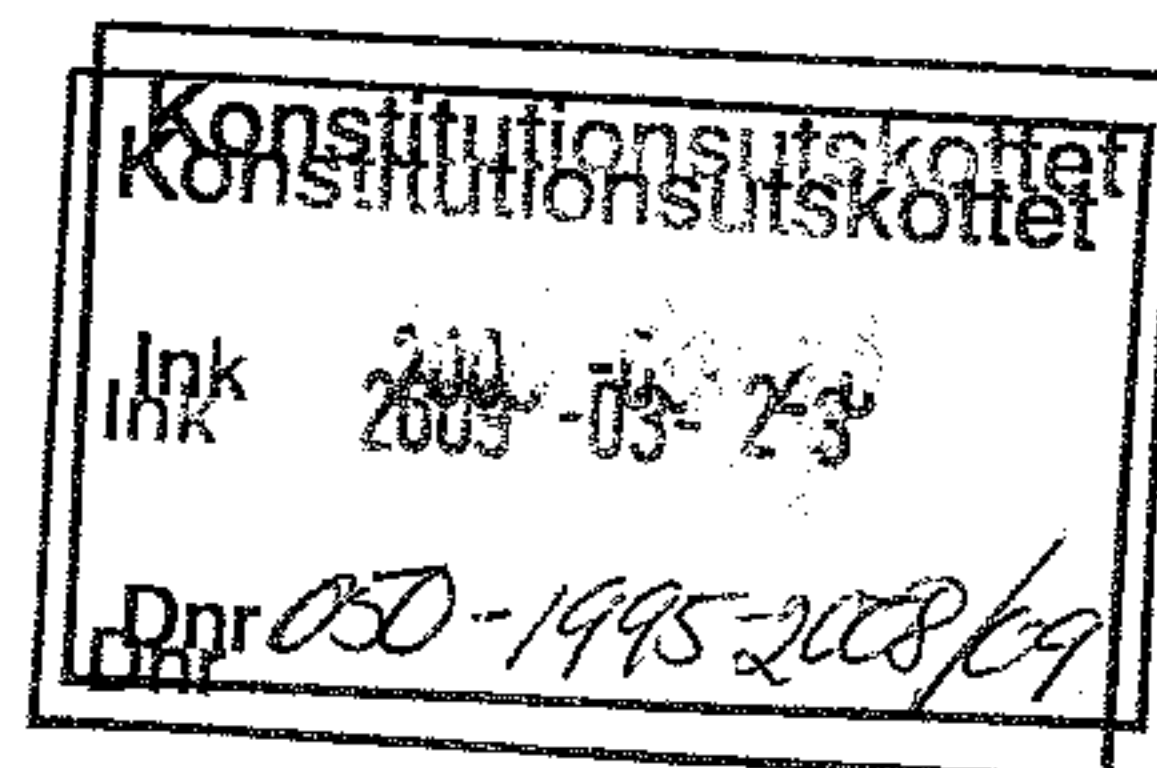

G 40

Stockholm 2009-03-11

Begäran om granskning av regeringens agerande vid entledigandet av generaldirektör för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Den 5 februari 2009 fattade regeringen beslut om att entlediga generaldirektören för Tandvårds- och läkemedelsverket, Ann-Christin Tauberman och att utse en ny generaldirektör. Entledigandet kom för alla utanför regeringskretsarna mycket överraskande speciellt som Tauberman fick förlängt förordnande som generaldirektör så sent som den 3 oktober förra året. Orsaken till entledigandet angavs av pressekreteraren hos ansvarigt statsråd enligt följande:

*"Det här handlar om att TLV har fått nya uppdrag i och med omregleringen och i och med tandvårdsbiten. I samband med det tycker regeringen att det är lämpligt att se över kompetensen på myndigheten och se till att den är bemannad med rätt kompetens, säger Martin Kits, pressekreterare hos Göran Hägglund."*¹

Men både omregleringen av apoteksmarkanden och de nya uppdrag som har samband med tandvården var väl kända både hos regeringen och myndigheten innan förordnandet förlängdes den 3 oktober. Det är självklart så att generaldirektörens kompetens inte heller försämrats under den tid som förflöt mellan oktober 2008 och entledigandet.

Det är därför uppenbart att orsaken var en helt annan. Direkt beslutet var fattat började också spekulationerna om vad orsaken egentligen var.

"Flera källor gör bedömningen att entledigandet ytterst berott på oenighet kring utformningen av apotekens handelsmarginal. TLV fick i december i uppdrag av regeringen att ta fram ett förslag till beräkningsmodell för denna. Myndigheten tog fram ett preliminärt förslag som man presenterade för socialdepartementet – men detta förslag ska inte ha uppskattats.

– Det gynnade inte apotekskedjorna tillräckligt mycket. Men det kan förstås ha legat annat bakom avsättningen också, säger en anställd på TLV till Dagens Apotek.

– Troligen blir arbetet med handelsmarginalen nu ett beställningsjobb. En modell lär tas fram som gynnar de internationella apoteksaktörerna bättre. Det finns en risk för att vår nya chef blir en marionett i den här frågan, säger en annan TLV-tjänsteman."²

¹ Läkemedelsvärlden, 5 februari 2009

² Dagens Medicin, 6 februari 2009

Ledamoten i TLV:s läkemedelsnämnd Rurik Löfmark beskriver regeringens agerande som ”omoraliskt och helt förkastligt”. Enligt Löfmark har Ann-Christine Tauberman ännu inte fått besked från socialdepartementet om skälen till varför hon skilts från sin tjänst som generaldirektör.³

Enligt 33 § lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA) får chef för ett statligt affärsverk eller för Statens arbetsgivarverk som är anställd för bestämd tid, skiljas från sin anställning före utgången av denna tid, om det är nödvändigt av hänsyn till verkets bästa. Om chefen för någon annan förvaltningsmyndighet som lyder omedelbart under regeringen är anställd för bestämd tid, får han förflyttas till en annan statlig anställning som tillsätts på samma sätt, om det är påkallat av organisatoriska skäl eller annars är nödvändigt av hänsyn till myndighetens bästa.

Av de två möjligheter som regeringen enligt LOA har för att genomföra ett entledigande har det som rör organisatoriska skäl ingen relevans i enlighet med vad som ovan anförts. Att entledigandet skulle vara nödvändigt av hänsyn till myndighetens bästa är också svårtförståeligt. Ann-Christine Tauberman har varit generaldirektör för Tandvårds- och läkemedelsverket ända sedan det bildades 2002, hon fick förlängt förordnande fyra månader innan entledigandet och hennes arbete har rönt stor uppskattning både i Sverige och utomlands.

*”Ann-Christin Tauberman och hennes myndighet TLV (Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket) har mycket stort förtroende i Sverige och internationellt. Jag är förvånad att regeringen lyssnar mer på utländska apoteksgrossister än på alla andra aktörer, säger Richard Bergström, VD i LIF, branschföreningen för de forskande läkemedelsföretagen.”*⁴

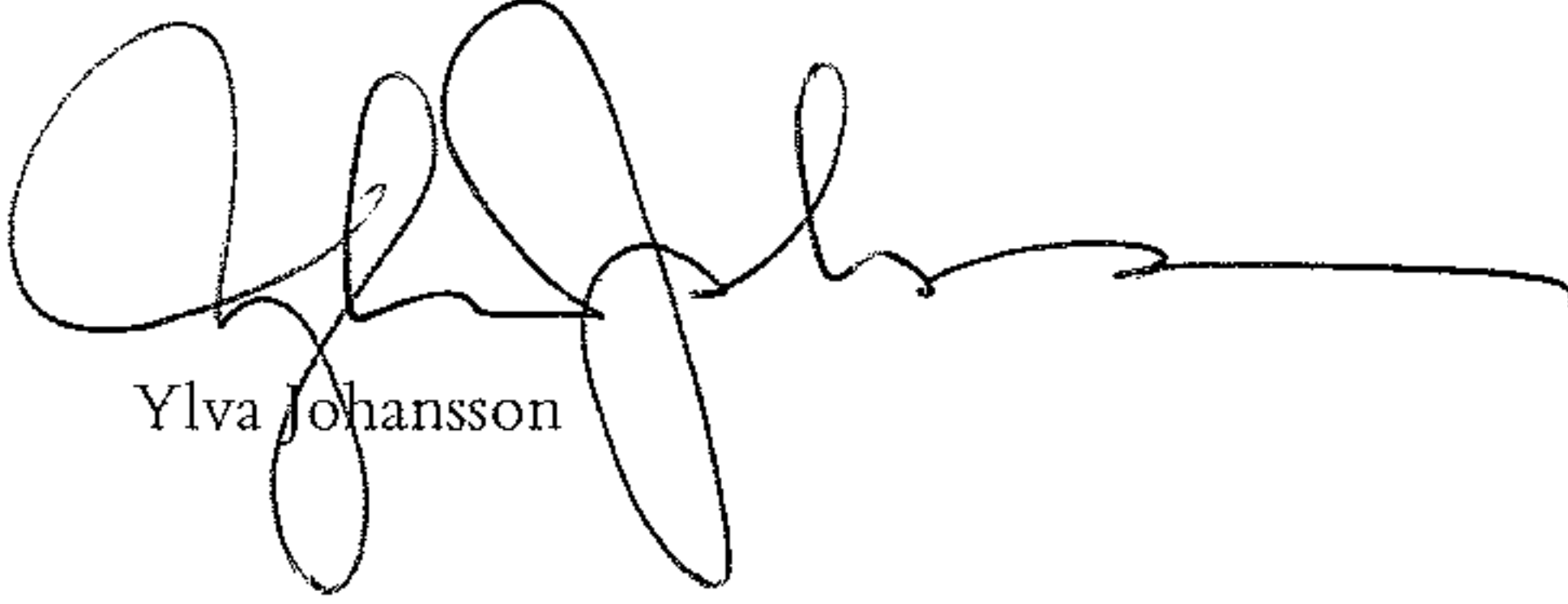
I regeringsformen finns bestämmelser i 1 kap. 9 § om lika behandling, saklighet och opartiskhet. Ett beslut om förflyttning, liksom varje annan förvaltningsåtgärd, måste därför grunda sig på objektiva godtagbara skäl. Bestämmelser som motsvarar de nuvarande bestämmelserna i 33 § LOA infördes den 1 juli 1987 på förslag av regeringen i verksledningspropositionen (prop. 1986/87:99). Beslut om förflyttning av generaldirektörer och motsvarande får ges omedelbar verkan om det finns synnerliga skäl för det. Sådana synnerliga skäl kan vara att stora ekonomiska värden står på spel eller att en myndighet eljest inte leds på ett från allmän utgångspunkt lämpligt sätt. Inte heller bland dessa skäl finns det något som är tillämpligt på det nu aktuella entledigandet.

Att Ann-Christine Tauberman ännu inte fått reda på orsakerna till uppsägningen blir en för regeringen försvårande omständighet. Om sakliga skäl föreligger finns det ingen orsak att inte meddela dem. Det finns anledning att i stället tro att entledigandet är resultatet av ett rent politiskt ställningstagande. Något utrymme för godtyckliga avskedanden finns dock inte, vare sig i arbetsrätten eller i grundlagen.

³ Dagens Medicin 2009-03-04

⁴ Pressmeddelande från LIF, 2009-02-05

Jag vill därför att konstitutionsutskottet, med utgångspunkt i det som anförts i anmälan, granskar regeringens agerande vid entledigandet av generaldirektören för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket den 5 februari 2009.

Ylva Johansson